

Téma:
**Počátky organizovaného
turismu v Chrudimi**

4-6

**Městská policie Chrudim
v roce 2022**

10

Den Země 2023

12

Úvodník

Vážení spoluobčané,

i když podle lidové moudrosti bychom měli stále ještě sedět za kamny, dubnový zpravodaj vás láká k procházkám. Chůze je prý velmi prospěšná; zlepšuje fyzickou kondici i náladu, posiluje nás na těle i na duši. Bohužel v dnešní uspěchané době se mnohem raději přepravujeme autem, protože je to rychlejší a pohodlnější. Ale kdybyste se přece jen rozhodli udělat něco pro své zdraví a pro životní prostředí, můžete se zapojit do projektu Zdravého města s názvem Bez auta do práce i do školy. Bližší informace najdete na následujících stránkách.

Pokud byste se chtěli projít někam dál než jen do práce či do školy, Klub českých turistů (KČT) vám opět nabízí celou řadu výslapů: například do místa, které bylo před 185 lety cílem vůbec prvního výletu uspořádaného spolkem Kosů chrudimských pro jejich rodinné příslušníky. Výlet do Rabštejské Lhoty lze považovat za základ organizovaného turismu v Chrudimi. Široké veřejnosti nabídli Kosové o rok později výslap na Podhůru. I tam si můžete s KČT v dubnu zajít a 29. dubna se zde zúčastnit Otvírání studánek. Činnost KČT a počátky turismu na Chrudimsku jsou hlavním tématem tohoto čísla. Večer si o tom můžete něco přečíst a přes den na vlastní kůži vyzkoušet, neboť jak říká jedno asijské přísloví: „Lepší je něco jednou vidět, než o tom tisíckrát slyšet“, tedy v našem případě číst.

Pěší turistika je ideální aktivitou pro poznávání přírody. A duben je měsícem, kdy si připomínáme, že přírodu máme nejen poznávat, ale také chránit. Už více než padesát let se po celém světě slaví Den Země; v České republice od roku 1990. Jednou z prvních akcí v rámci oslav byl studentský happening s Matkou Zemí a Blanickými rytíři, kteří byli zváni, aby pomohli Zemi od odpadů. Každoročně probíhá v tomto období akce Uklidme svět – a letos tomu nebude jinak. Děkuji všem novodobým „rytířům“, kteří se do této akce zapojí a přispějí tak k čistšímu životnímu prostředí. A protože platí, že „po práci legraci“, zvu všechny na oslavy Dne Země do Klášterních zahrad, kde pro vás bude 25. dubna připraven bohatý program.

Tradice jarního úklidu sahá až do dávné Persie. Vyhánění zimy se říkalo Khoneh Tekouni, neboli „třesení domem“. U nás bylo Modré pondělí před Velikonocemi zasvěceno úklidu světnic a šedivé úterý vymetání pavučin. Třást městem určitě nebudeme, ale k vymetání špíny, resp. k blokovému čištění ulic už dochází – od března Technické služby Chrudim ve spolupráci se sociálním podnikem a Úřadem práce ČR organizují také ruční čištění města. Co přesně to znamená, se na následujících stránkách také dočtete.

Přeji vám všem slunečné jarní dny, hodně radosti z procházek po městě i za jeho hranicemi a krásné svátky velikonoční!

František Pilný, váš starosta města Chrudim

Petr Lichtenberg – Zvuky ticha

Výstava potrvá do 14. 5.
Výstavní síň Chrudim
v Divadle Karla Pippicha

Velikonoční jarmark

Soutěž o nejlepšího velikonočního beránka

1. 4. od 8 do 12 hod.
Resselovo náměstí

Trampské jaro

1. 4. od 18 hod.
Divadlo Karla Pippicha

Zahájení turistické sezóny

2. 4. od 13 do 17 hod.
Muzeum barokních soch

Dětské pěvecké sbory

3.–4. 4.
Muzeum Chrudim

Metallica: 72 Seasons – Global Premiere

13. 4. čtvrtek od 19.30 hod.
Městské kino Chrudim

Komorní koncert

**Václav Petr – violoncello
& Marek Kozák – klavír**
14. 4. od 19 hod.
Muzeum Chrudim

Jazz ve vinárně – Soulmates

18. 4. od 19 hod.
Vinárna Muzeum

Dejvické divadlo: Ucpanej Systém

19. 4. od 19 hod.
Městské kino Chrudim

Honza málem králem

23. 4. od 15 hod.
Divadlo Karla Pippicha

Motani !Viva Mexico!

24. 4. od 18 hod.
Městské kino Chrudim

Příští uzávěrka:

12. dubna 2023

Oprava a omluva: hrazení poplatků za obecní systém odpadového hospodářství

V únorovém vydání Chrudimského zpravodaje vyšla chybná informace o způsobu hrazení poplatků za obecní systém odpadového hospodářství. Bylo uvedeno, že složenky bude město zasílat nadvakrát. V rámci softwarového zpracování toto řešení nebylo možné, a proto je složenkou zaslána jen jedna, a to na celkovou platbu, kterou lze hradit buď najednou, nebo ji lze rozdělit na 2 poloviny a platit 2x k termínům uvedeným níže. Za chybnou informaci se omlouváme, v době přípravy článku jsme však informaci o změně tisku složenek neměli k dispozici. Také proto je při distribuci složenek doručeno i sdělení o způsobu platby s vysvětlením postupu.

Poplatková povinnost činí za fyzickou osobu přihlášenou k trvalému pobytu ve městě a pro vlastníka nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba, částku 1000 Kč za kalendářní rok. Poplatek je splatný ve dvou stejných částkách (á 500 Kč), a to do 31. 5. 2023 a do 30. 9. 2023.

Poplatek lze uhradit následujícími způsoby:

- 1) hotově na pokladně Městského úřadu Chrudim (pokud platbu rozdělujete na polovinu, nahlaste to);
- 2) převodem z bankovního účtu, složenkou, QR kódem (pokud platbu rozdělujete, uveďte vždy k danému datu polovinu částky). Uvedená platba musí být označena příslušným variabilním symbolem s údaji na obdržené složence;
- 3) platba složenkou na poště – v tomto případě buď uhradíte celou částku dle složenkou, nebo si musíte vypsát složenkou (běžný tiskopis na poště) na polovinu platby a tu uhradit (nezapomeňte správně opsat variabilní symbol ze zasláné složenkou).

red

Popelnice bez QR kódu nebudou vyvezeny

Popelnice, jejichž majitelé je dosud neopatřili QR kódem, byly v uplynulých týdnech označeny varovným upozorněním: „Tato nádoba stále nemá přidělen QR kód, od 1. dubna 2023 proto nebude vyvážena.“

Tuto nemilou situaci však lze snadno napravit: QR kód zdarma obdržíte ve sběrném dvoře (ul. Obce Ležáků) nebo na Odboru životního prostředí Městského úřadu Chrudim. Nezapomeňte, že pro výdej QR kódu potřebujete občanský průkaz. Další informace poskytnete Ing. Kateřina Florianová – 469 657 315, katerina.florianova@chrudim-city.cz, www.chrudim.eu/QR.

Z nádob na směsný komunální odpad jich zbývá označit už jen cca 5 %. Není mezi nimi i ta vaše?

red

Vítání občánků

V pondělí 27. února bylo v městské obřadní síni uvítáno do života dvanáct nových občánků našeho města. Krásný, zdravý a spokojený život všem dětem i jejich rodičům popřál zastupitel města Mgr. Petr Řezníček. Milým kulturním vystoupením přispěly děti z Mateřské školy Svatopluka Čecha, vedené paní učitelkou Jaroslavou Ptáčkovou.

Novými občánky se stali Nina Zezuláková, Tomáš Horák, Magdaléna Pechová, Matěj Moudrý, Kryštof Čejka, Anastázie Tisoňová, Artur a Eduard Votavovi, Tomáš Pítra, Anna Doležalová, Matěj Soudek a Stella Čížková.

V pondělí 13. března jsme uvítali osm malých Chrudimáčků. Vše nejlepší do života jim popřála zastupitelka města paní Kateřina Jánská. Pěkným kulturním vystoupením přispěly děti z Mateřské školy Strojařů, vedené paní učitelkou Monikou Jeníčkovou. Krásným dárkem, v rámci akce S knížkou do života, přispěla Městská knihovna Chrudim.

Novými občánky našeho města se stali Jakub Trávníčka, Viktorie Marková, Karolína Hnátková, Meda Hurtová, Marek Staněk, Michal Tichý, Jáchym Homola a Violetta Špilarová.

Renata Toufarová, tajemnice Komise pro občanské záležitosti

Nová kronikářka města

Dáváme na vědomí, že Chrudim má novou kronikářku Mgr. Lenku Tichou. Narodila se v Chrudimi, ale pochází z Podhořan u Ronova. Po absolvování čáslavského gymnázia vystudovala obor Archivnictví a pomocné vědy historické a obor Jazyková a literární kultura, oba na Univerzitě Hradec Králové. Od roku 2021 pracuje jako archivářka ve Státním okresním archivu v Chrudimi. Mezi její záliby patří historie a četba.

Najdete ji v budově Městského úřadu Chrudim (Resselovo náměstí 77, 3. poschodí), a to každé první úterý v měsíci od 14.30 do 15.30 hodin, nebo si s ní můžete domluvit schůzku na jiný den na e-mailové adrese kronikar@chrudim-city.cz.

Blanka Pavlišová, úsek kultury a sportu

Počátky organizovaného turismu v Chrudimi

Druhá polovina 19. století, a zejména jeho konec, je dobou překotného společenského dění, rozvoje moderní společnosti a s ním i rozmachu spolkové činnosti. Ta navazovala na celkově se probouzející zájem o volnočasové aktivity, na které začínalo být díky technickému pokroku stále více a více času. Jednou z nejnvýraznějších byla a až do dnešních časů zůstává činnost turistická. Ostatně i na našich stránkách se pravidelně setkáváte se sloupkem plánovaných „vejšlapů“ jednoho ze dvou chrudimských odborů Klubu českých turistů.

Pionýry organizovaného turismu v Chrudimi byli Kosové chrudimští, stolní společnost ustavená roku 1867. První výlet uspořádali především pro sebe a své rodinné příslušníky v červnu 1868, pro širokou veřejnou zorganizovali výlet hned následující rok a účastnily se jej údajně tisíce občanů.

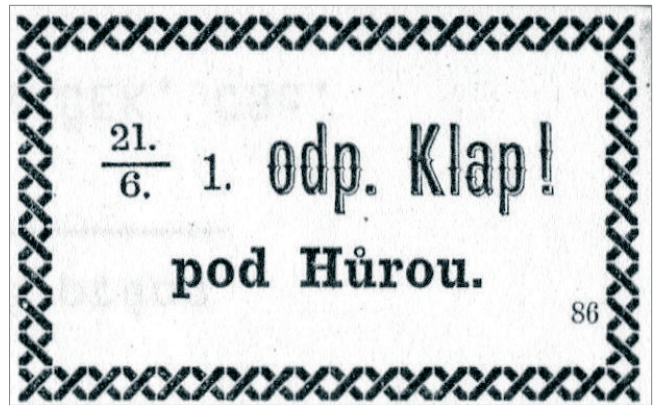
Iniciativu později převzal Klub českých turistů, jehož chrudimská pobočka byla ustavena v roce 1910.

Skupina chrudimských turistů na Sněžce, okolo roku 1900 (Regionální muzeum v Chrudimi)

K prvním „turistům“ patřili i chrudimští Kosové

Když ve 2. polovině 19. století chrudimští Kosové opouštěli své Praházdo (tj. restauraci, kde se pravidelně scházeli při svých „středách“), „odlétali“ nejen do jiných chrudimských hostinců, do divadla či na návštěvy svých filiálků, ale také (stejně jako jiné chrudimské spolky) do blízké i vzdálenější přírody.

Inzerát v Poslu z Východních Čech 20. 6. 1874 – pozvánka na výlet na Podhůru

První výlet uspořádali Kosové pro sebe a své rodinné příslušníky koncem června 1868: za zvuků bubny a dvou flašinetů se vydali do nedaleké Rabštejnské Lhoty, aby se zde v místním hostinci občerstvili a zatancovali si se svými manželkami. Druhý výlet zorganizoval kosí „výletní výbor“ o rok později (počátkem června 1869). Tentokrát s Kosy zamířili do „Hůry Králové“ (na Podhůru) nejen příslušníci jejich rodin, ale (údajně) i tisíce chrudimských občanů. Uprostřed nádherné přírody (občerstvení zajistil besední hospodský a výletníky doprovázela i městská hudba) se Kosové pochlubili ukázkami ze svého zábavného programu, během něhož poprvé veřejně zazněla i kosácká hymna.

Na Podhůru, snadno výletníky pěšky zvládnutelného místa při nedělním odpoledním výletu, Kosové zamířili ještě několikrát (v roce 1874, 1878, 1881 a 1895), už ale v roce 1878 (a hned také následující rok) Kosové zorganizovali mnohem náročnější výlet: do Podskalí u Chrastí. Pro výletníky z Chrudimě, Slatiňan a Chrastí objednali zvláštní zábavní vlak, zajistili pro ně občerstvení (v roce 1879 se Pod Skalou sešlo údajně 2 000 lidí – mj. také ze Skutče, Nasavrk a Hlinska). O „dobrý rozmar žaludků“ se starala chrudimská firma „Weibel a Nožička“, o pořádek chrastečtí hasiči, k tanci a poslechu hrála chrudimská městská hudba kapelníka Pehela a zábavu měli na starosti Kosové: ti pro přítomné připravili humorný program, doplněný hudbou, tancem a završený vypuštěním balónu.

Pořádat výlety se Kosům zjevně zalíbilo, protože na přelomu 70. a 80. let uspořádali tři „turistické“ výlety: v roce 1879 do Weckelsdorfu (Teplic nad Metují) a Adersbachu (Adršpachu) na Náchodsku, o rok později do Potštejna (Potštýna n. Orlicí) a Litic (Litice n. Orlicí) na Rychnovsku a Ústeckoorlicku a v roce 1882 znovu do Adersbachu. Při těchto výletech zvláštními vlaky, jichž se účastnili kromě chrudimských občanů i četní turisté z Pardubic a Hradce Králové, ovšem velký prostor pro prezentaci chrudimského kosího humoru asi nebyl.

Pořádání výletů pro veřejnost se později ujal Klub českých turistů (jeho chrudimská pobočka byla ustavena v roce 1910), a tak ve 20. století máme doloženy spíše ojedinělé „výlety“ členů Prahnízda na různé významné akce v okolí Chrudimě (např. návštěvu výstav v Pardubicích v roce 1903 nebo v Nasavrkách v roce 1910). Na příležitostné výlety si Kosové samozřejmě „zalétli“ i v době 1. republiky a po 2. světové válce.

Pavel Kobetič

Klub českých turistů

Turismus, zejména ten hromadný a organizovaný, a rozvoj jeho popularity je v českých zemích neodmyslitelně spjat s Klubem českých turistů. Kořeny organizovaného turismu však sahají mnohem hlouběji, a sice do roku 1862. Tehdy byla založena tělovýchovná organizace Sokol, jež kromě pěstování tělesných cvičení s úmyslem posílit tělesnou i duševní kondici svých členů organizovala i turistické výlety či setkání na místech Čechům drahých (např. na Řípu).

Postupně se ukázalo, že praktičtější bude, aby turistickou činnost zajišťovala samostatná turistická organizace. Spoluprací se spolkem Národní jednoty severočeská, který bojoval o zachování českého života v severních Čechách, se dne 11. června 1888 v Praze podařilo založit Klub českých turistů. Hmatatelnou památkou na tuto dobu pionýrskou je dodnes Petřínská rozhledna. Inspiraci si přivezla výprava Klubu českých turistů ze Světové výstavy 1889 v Paříži.

Klub českých turistů v Chrudimi

Počátky chrudimské organizované turistiky připomíná novinový článek. Uvádí se zde, že turistický odbor Měšťanské besedy v Chrudimi se ustavil na jaře roku 1909. Cílem bylo „seznamovati

Výlet chrudimského KČT, rok 1930 (Regionální muzeum v Chrudimi)

členy s přírodními krásami okolí a povzbuditi je k delším vycházkám.“ Odbor mimo jiné umístil velkou mapu na budovu divadla a vydal příruční mapu Slatiňansko-nasavrcké obory.

Další snahou bylo navázání spolupráce s okolními spolky a městy. Z těchto důvodů v roce 1910 svolává schůzi Turistický odbor Měšťanské besedy s výsledkem, že bylo stanoveno založit nový turistický odbor. Předsedou nového klubu se stal ředitel gymnázia Steinhauser, místopředsedou odborný učitel Holas.

Prvním cílem samostatného odboru bylo vymoci přístup pro členy odboru do slatiňanské knížecí obory a cestu vyznačit turistickými značkami. V plánu byly výlety dráhou (vlakem) se slevou na jízděm.

Rozcestník na Kometě, snad 20. léta. Muž zcela vlevo by měl být chrudimský historik Čeněk Florián (Regionální muzeum v Chrudimi)

Protože se díky geografické blízkosti Chrudimi nabízelo poznávání Železných hor i Českomoravské vysočiny, měl chrudimský odbor plán spolupracovat s tamními hostinskými a hoteliéry, aby „podmínky a ceny byly pro budoucí cizinecký ruch vhodné.“ Podle dobových novinových článků se konají výlety po okolí, ale i na místa vzdálená, např. na Zvičinu, a již tehdy se k cestám začalo využívat autobusu.

Ve zprávě o činnosti za rok 1911 uvádí chrudimský odbor 12 výletů a celkový počet 78 členů. Další snahy se napínají k probouzení zájmu o činnost odboru na Nasavrcku a ke zřízení turistické stezky v údolí Chrudimky pod Nasavrky. V roce 1912 povolilo městské zastupitelstvo vyvěšení orientační tabule KČT v lipové aleji proti nádraží severozápadní dráhy.

Hlavičkový papír chrudimského odboru Klubu českých turistů (Okresní archiv Chrudim)

V období do vypuknutí 1. světové války se dočítáme o výletech do Touloucových Maštálí, do Tuněchod, o plánovaném výletě na Dářko. Odbor také vydává za poplatek 20 haléřů legitimace na vstup do obory knížete Auersperga. Každý rok bývala valná hromada, plánovaly se výlety, přednášky s promítáním, pracovalo se na šíření povědomí o odboru.

Následovalo období 1. světové války, kdy i přes náročné podmínky a všeobecný nedostatek turistický odbor ve svých aktivitách dále pokračoval, třebaže mnoho akcí bylo pořádáno v součinnosti s ostatními spolky, např. Sokolem, Okrašlovacím spolkem, Sportovním klubem apod. Vydán je průvodce Dr. Jana Zítka *Stará Chrudim*, pořádají se přednášky význačných českých cestovatelů.

V roce 1928 měl odbor 205 členů, uskutečnilo se 6 výletů a 2 přednášky. Jednatelkou klubu byla Dr. Jan Zítek. Začíná s pořádáním zájezdů do Krkonoš, zřizuje se noclehárna, nejdříve v budově Obchodní akademie, později v budově Průmyslové školy a ve škole v Seči. V roce 1933 již měl odbor 290 členů, počet výletů dosáhl 20 akcí, včetně dvou a třídních, založen byl i lyžařský kroužek. Před 2. světovou válkou dosáhl počet členů pěti set.

Z období 2. světové války nejsou žádné zaručené zprávy, dle ústního svědectví však lze konstatovat, že KČT Chrudim existoval, ale jeho činnost byla velmi omezena. První poválečná valná schůze se konala 15. května 1946 v hostinci Centrální. Ze zápisu vyplývá, že kromě jiného majetku odbor vlastnil noclehárny a pozemky. V roce 1947 je uvedeno 228 členů odboru, pořádají se výlety autobusové, vlakové i cyklistické.

V současnosti v Chrudimi působí dva odbory. KČT odbor Chrudim, orientovaný spíše na výlety do okolí a regionu, a KČT Treking Chrudim, který se více věnuje vysokohorské turistice a cykloturistice a pořádá i vícedenní zájezdy.

redakce s využitím publikace *Almanach 1910–2010: 100 let organizované turistiky v Chrudimi*. Spoluautoři: Jiří Jahnický, Josef Kladiiva, Ing. Stanislav Kučera, Vratislav Písař, Pavel Šídlo, Gabriela Zajícová (za KČT odbor Chrudim)

První čestný člen KČST v Chrudimi

Jedním ze zakládajících členů odboru Klubu českých turistů v Chrudimi byl PhDr. Jan Zítek, profesor c. k. obchodní akademie.

Jan Zítek se narodil 15. října 1865, na Karlově univerzitě vystudoval dějepis a zeměpis. Od roku 1895 až do odchodu do výslužby v roce 1927 působil na chrudimské obchodní akademii. Od roku 1906 vydával učebnici *Zeměpis tržební a obchodní pro vyšší obchodní školy*, první učebnici tohoto druhu, která se používala více než 20 let. V následujících letech připravil několik dalších učebnic, např. *Dějepis pro obchodní akademie* – opět první pro tyto ústavy.

Mimo učebnic vydal také *Chrudim a Chrudimsko, průvodce městem a okolím* (1901, nově zpracování 1925), mapu kochánovicko-nasavrcké obory a mapu značených cest na Chrudimsko. Na obchodní akademii byl správcem kabinetu geografického a historického, který založil a vytvořil. Přednášel v odboru národohospodářském, v Sokole, v Učednické besídce a jinde. Byl členem obecního zastupitelstva a předsedou místní školní rady. S prof. Konečným zahájil první turistické výlety a dlouhá léta byl činný v klubu turistů. Za zásluhy o turistiku byl jednomyslně jmenován prvním čestným členem Klubu československých turistů v Chrudimi.

Jak uvádí Fr. Tamchyna v Chrudimském kraji z 12. 10. 1935 u příležitosti 70. narozenin dr. Zítka: „Na výlety se vždy náležitě připravil, měl vždy přesný program a cíl. Ozbrojen mapami a průvodci byl při procházkách pěších nebo výletech drahou či autobusem nepostradatelným vůdcem. Nebylo pamětihodnějšího místa, aby na ně neupozornil. Se zanícením líčil historii starých hradů, zřícenin, zámků a kostelů, takže jeho výkladům poslouchali s vědeckým zájmem nejen vlastní účastníci výpravy, nýbrž i účastníci výprav jiných...“

red

Odbor investic informuje

V 1. etapě přístavby a rekonstrukce sportovní haly Chrudim, jedné z největších investičních akcí, byly provedeny bourací práce a zahájeno založení přístavby haly.

Výstavba splaškové kanalizace Medlešice probíhá v souladu s časovým harmonogramem, stejně jako stavební práce na opravě lávky L20 v Moravské ulici pro převedení trasy pro pěší a cyklisty přes vnitřní okruh města.

Proběhla výběrová řízení na výstavbu knihovny v Topolské ulici včetně komunitního prostoru, na výměnu páteřních rozvodů v ZŠ Dr. Peška, rozšíření protipovodňového varovného a informačního systému města Chrudim, na statické zajištění, kanalizaci a úpravu dvoru Staré radnice čp. 1 a také na opravu autobusové zastávky v Pardubické ulici a na restaurování tří kusů soch v Široké ulici.

U výstavby chodníku v ulicích Vrchovské a Čáslavské v Markovicích, opravy povrchu části chodníku v Novoměstské ulici a výstavby chodníku podél silnice III/3589 Chrudim – Vlčnov proběhla výběrová řízení a byly uzavřeny smlouvy na realizaci s vybranými zhotoviteli.

Adéla Marková, Odbor investic

Bez auta do práce i do školy

I naše město se prostřednictvím projektu Zdravé město rozhodlo podpořit výzvu Bez auta do práce i do školy, jejíž druhý ročník v květnu odstartuje. Někteří z vás mohou znát akci Do práce na kole, ze které vycházejí i naše zkušenosti. Naše chrudimská výzva je bez účastnického poplatku. Čekají vás i vylepšení a novinky.

Kampaň bude probíhat ve dnech od 15. května do 16. června. Do akce se budete moci registrovat v termínu 1. až 8. května. V současné době doladujeme aplikace, proto sledujte webové stránky https://1url.cz/@bez_auta_do_prace_2023.

Pro cesty do práce či do školy budete moci využít kolo, koloběžku či chodit pěšky. V případě nemožnosti se zapojit každodenně touto formou, budete moci nově využít možnosti pohybové aktivity. Do akce se mohou zapojit jednotlivci i týmy, které oceňují společnou zábavu s kolegy a spolužáky, hecování a překonávání se a také zpestření běžného pracovního a školního dne. Tým můžete sestavit ale i s rodinou či kamarády.

Postupně se budeme snažit připravovat pro registrované účastníky i doprovodný program a nezapomeneme ani na závěrečné vyhodnocení celé akce.

Pojďme udělat něco pro naše město, přírodu a hlavně své zdraví. Zapojte se do pravidelného pohybu a hurá do práce či do školy aktivním způsobem.

Soňa Poláková, Zdravé město Chrudim

Světový den bez tabáku 2023 aneb cesta za čistým vzduchem

sobota 27. května

Pokud nevíte, jaký program si připravit na jednu z květnových sobot, nabízíme vám následující program. Společně s Klubem českých turistů Chrudim připravujeme tradiční výšlap, který je součástí Světového dne bez tabáku. Vyhláší ho pravidelně Světová zdravotnická organizace na 31. květen a město Chrudim se k němu připojuje právě touto akcí. V letošním roce se chceme vydat poznávat krásy Vysočiny.

Připraveny máme následující trasy:

Trasa č. 1: Žákova hora – Pod Fryšavským kopcem – pramen Svratky – Fryšavský kopec – Hudecká skalka – Brožova skalka – Tři Studně, 10 km.

Trasa č. 2: rozcestí Devět skal – Devět skal vyhlídka – pod Lisovskou skálou – Nad Fryšavou – Fryšava – Tři Studně (po silnici, 11 km) nebo Medlov – Tři Studně, 13 km.

Trasa č. 3: Devět skal přes Dráteničky – rozcestí Devět skal – Devět skal vyhlídka – pod Lisovskou skálou – Lisovská skála – Suchý kopec – Malinská skála – Dráteničky – nad Samotínem – Kadov – Podmedlovský mlýn – Medlov – Tři Studně, 18 km.

Trasa č. 4: Tři Studně – Medlov – Nad Medlovem – Rokytenská rozcestí – Sykovec rozcestí – Tři Studně, 7 km. Trasa je vhodná i pro děti. Lze ji zpestřit návštěvou dvou studánek, Barborky a Vitulky. Cestou potkáte sochy Michala Olšiaka i řadu příležitostí k posílení a občerstvení. Trasa vede po lesních cestách, pěšících i asfaltkách.

Přihlásit se můžete v kanceláři Zdravého města na Resselově náměstí 77 nebo mailem na adrese sarka.trunekova@chrudim-city.cz či na telefonu 737 770 811.

Cena zájezdu je 220 Kč a bude třeba ji zaplatit v Informačním centru na Resselově náměstí od 17. dubna do 15. května. Pokud do této doby nebude poplatek uhrazen, budou místa postoupena dalším zájemcům. Sraz přihlášených účastníků je v 7.45 hodin u Divadla K. Pippicha v sobotu 27. května, odjezd v 8.00 hodin. Předpokládáný návrat do 17. hodiny.

Akce se koná za každého počasí. Více informací o akci na chrudim.eu/zdrave-mesto.

Šárka Truneková, koordinátorka Zdravého města a MA21

Dotace na podporu vrcholového sportu

Zastupitelstvo města Chrudim schválilo v rámci rozpočtu na rok 2023 podporu vrcholového sportu. Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče (dále jen OŠK) sděluje všem zájemcům o tuto podporu, že termín pro podání žádosti je od 15. 4. do 30. 4. 2023.

Žádosti se podávají spolu s povinnými přílohami písemně na předepsaném formuláři. Pravidla i formulář jsou na webových stránkách města www.chrudim.eu a na OŠK MěÚ Chrudim (Pardubická 67). Žádost musí obsahovat všechny předepsané náležitosti včetně příloh a musí splňovat podmínky uvedené v pravidlech. Žádosti doručené po termínu a žádosti, které nebudou splňovat předepsané náležitosti, budou vyřazeny z projednávání.

Bližší informace: Monika Slaninová (469 657 671, monika.slaninova@chrudim-city.cz) nebo Kateřina Petriláková (469 657 673, katerina.petrilakova@chrudim-city.cz).

*Monika Slaninová,
Odbor školství, kultury, sportu a památkové péče*

Plán CSSP na duben

Posezení s hudbou a tancem

13. 4. od 16.00 hodin
Měšťanská restaurace
Hraje skupina pana Zdeňka Škvařila.

Arteterapie

Přednáší Ing. Eva Mašínová.
klub seniorů v Městském parku

první skupina 14. a 21. 4. od 9.00 hodin
druhá skupina 14. a 21. 4. od 12.00 hodin

Cvičení paměti

19. 4. od 13 hodin
Ukázková hodina v CSSP Chrudim
v Soukenické ulici.
Zájemci se musí nahlásit paní Potužákové, tel. 733 145 549

Výlet do Lysé nad Labem

16. 6. se zastávkou v Poděbradech na výstavě Šikovné ruce seniorů a na výstavě květin.

Podrobnější informace u paní Potužákové, tel. 733 145 549

Dita Potužáková, asistent Seniorského klubu

Speciální základní škola a praktická škola Chrudim informuje

V rámci dne otevřených dveří, který se bude konat 4. 4., vás zveme na prohlídku školy, nahlédnutí do výuky a seznámení s organizací školy.

Zápis do 1. ročníku základní školy (zřízení podle § 16 odst. 9 školského zákona), do základní školy speciální a do přípravného stupně základní školy speciální pro školní rok 2023/2024 proběhne 14. 4. 2023 v čase 14.00–16.00 hod. v budově Speciální základní školy a praktické školy Chrudim, Školní náměstí 228. Bližší informace na webových stránkách školy <http://spzschrudim.cz>.

Již druhý rok naše škola využívá možnosti zúčastnit se grantového programu od Nadace O2 s názvem *Chytrá škola*. Nadační příspěvek v hodnotě 50 000 Kč bude využit na financování aktivit pro žáky (mediální a počítačová gramotnost, bezpečnost v on-line prostředí) a vzdělá-

vací seminář pro pedagogy, zaměřený na prevenci syndromu vyhoření.

Dovolujeme si poděkovat žákům ZŠ U Stadionu pod vedením Judity Šmahelové za uspořádání Dne s Jitřenkou, na kterém si naši žáci mohli společně s ostatními zapsportovat. Děkujeme studentům Obchodní akademie v Chrudimi, kteří společně se studenty z partnerské školy Churchill Community College (Wallsend, Velká Británie) pro nás zorganizovali sportovní a výtvarný festival Držme spolu. Pod vedením Mgr. Šárky Pudilové vytvořili pro děti velmi pěkný a zábavný program.

*Pavλίna Herzánová,
Speciální základní škola a praktická škola Chrudim*

Zápis do mateřských škol pro školní rok 2023/2024

Zápis do všech mateřských škol zřízených městem Chrudim proběhne ve čtvrtek 4. května 2023 od 9 do 17 hodin a v pátek 5. května 2023 od 9 do 11 hodin.

Žádost o přijetí dítěte do mateřské školy si rodiče mohou vyzvednout v mateřské škole nebo stáhnout z webových stránek příslušné mateřské školy. V termínu zápisu pak rodiče předloží vyplněnou žádost spolu s rodným listem dítěte a občanským průkazem. Součástí přihlášky je rovněž vyjádření dětského lékaře.

O přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání rozhoduje v souladu s § 165 odst. 2 písm. b) školského zákona ředitel mateřské školy na základě jím vyhlášených kritérií. O přijetí nerozhoduje datum a čas podání přihlášky, ale kritéria stanovená ředitelem školy.

Přehled mateřských škol v Chrudimi:
Mateřská škola, Chrudim 2,
Dr. Jana Malíka 765 (www.msmalika.cz),
Mateřská škola, Chrudim 3,
U Stadionu 755 (www.msstadion.cz),
Mateřská škola, Chrudim 3,
Víta Nejedlého 769 (www.msvn.cz),
Mateřská škola, Chrudim 2,
Na Valech 693 (www.msvaly.cz),
Mateřská škola, Chrudim 3,
Sv. Čecha 345 (www.klicekksrdci.com),
Mateřská škola, Chrudim 4,
Strojařů 846 (www.msstrojaru.cz).

Pro děti, které do 31. srpna 2023 dosáhnou pátého roku věku, je předškolní vzdělávání povinné, a pokud zatím mateřskou školu nenavštěvují, je nutné je k předškolnímu vzdělávání přihlásit.

Na základě Obecně závazné vyhlášky města Chrudim č. 4/2018 sdělujeme, že školský obvod všech mateřských škol tvoří celé území města Chrudim, takže rodiče si mohou sami zvolit, do které mateřské školy své dítě přihlásí.

Zápis do mateřských škol se týká rovněž ukrajinských dětí.

Запис дітей до дитсадків на 2023/2024 навчальний рік.

Запис до всіх дитячих садків у м. Хрудім відбуватиметься у:

- четвер 4 травня 2023 року
з 9:00 до 17:00 та
- п'ятницю 5 травня 2023 року
з 9:00 до 11:00.

Форму заяви на прийом дитини до дитсадка батьки можуть взяти в дитячому садку або завантажити на сайті відповідного садка. Під час запису батьки подають заповнену заяву разом із свідоцтвом про народження дитини та посвідченням особи. Також до заяви потрібно додати висновок педіатра.

Прийняття дитини до закладу дошкільної освіти виконується відповідно до § 165 абзацу 2 літ. б) Закону про освіту директором дитячого садка на основі оголошених ним критеріїв. Зарахування визначається не датою та часом подачі заяви, а критеріями, встановленими директором школи.

Перелік дитячих садків м. Хрудім:

- дитячий садок, Chrudim 2,
Dr. Jana Malíka 765 (www.msmalika.cz);
- дитячий садок, Chrudim 3,
U Stadionu 755 (www.msstadion.cz);
- дитячий садок, Chrudim 3,
Víta Nejedlého 769 (www.msvn.cz);
- дитячий садок, Chrudim 2,
Na Valech 693 (www.msvaly.cz);
- дитячий садок, Chrudim 3,
Sv. Čecha 345 (www.klicekksrdci.com);
- дитячий садок, Chrudim 4,
Strojařů 846 (www.msstrojaru.cz).

Дошкільна освіта є обов'язковою для дітей, яким до 31 серпня 2023 року виповнилося п'ять років. У разі, якщо дитина ще не відвідує дитячий садок, її необхідно за-

реєструвати для отримання обов'язкової дошкільної освіти.

На підставі загальнообов'язкового розпорядження міста Хрудім № 4/2018 повідомляємо, що шкільний округ усіх дитячих садків складається з усієї території міста Хрудім, тому батьки можуть самі вибрати, до якого дитячого садка записати свою дитину.

Запис до дитсадків стосується і українських дітей.

*Veronika Straková,
vedoucí oddělení školství*

Zápis dětí do prvních tříd chrudimských základních škol pro školní rok 2023/2024

Zápis dětí, které dovrší do 31. 8. 2023 šestý rok věku, včetně těch, kterým byl odložen začátek povinné školní docházky o školní rok, bude proveden ve všech chrudimských základních školách **v pátek 14. dubna 2023** od 15 do 18 hodin a **v sobotu 15. dubna 2023** od 8 do 10 hodin.

Podrobnosti k zápisům, včetně obecně závazné vyhlášky o spádových obvodech, jsou uvedeny na webových stránkách příslušných škol a na webových stránkách města Chrudim v sekci školství.

Zápis dětí do **Speciální základní školy a praktické školy Chrudim** a přípravného stupně základní školy speciální proběhne v budově Speciální základní školy Chrudim, Školní náměstí 228 **v pátek 14. dubna 2023** od 14 do 16 hodin.

Termín zápisu do **Základní školy Bohemia** je stanoven na **pondělí 3. dubna 2023** od 15 do 18 hodin.

Termíny zápisů se týkají rovněž ukrajinských dětí.

Зарахування дітей до перших класів Хрудимської початкової школи на 2023/2024 навчальний рік.

Зарахування дітей, яким до 31 серпня 2023 року виповниться шостий рік, у тому числі тих, чий початок обов'язкового навчання перенесено на навчальний рік, буде проводитись у всіх початкових шко-

лах Хрудима у п'ятницю, **14 квітня 2023 року, з 15 до 18 та в суботу 15 квітня 2023 року з 8 до 10 год.**

Детальну інформацію про реєстрацію, включно із загальнообов'язковим розпорядженням про райони відвідування, можна знайти на веб-сайтах відповідних шкіл і на веб-сайті міста Хрудім у розділі «Освіта».

Терміни реєстрації стосуються і українських дітей.

*Veronika Straková,
vedoucí oddělení školství*

Výběr žáků do atletické třídy ZŠ U Stadionu

Výběr žactva do nové 6. sportovní třídy pro školní rok 2023–2024 se uskuteční na letním stadionu Emila Zátopka v Chrudimi v termínech 9. a 12. května 2023 od 8 hodin. V případě nehodícího se termínu je možná osobní dohoda na telefonním čísle 603 365 033. Zájemci se zúčastní ve sportovním oblečení a obutí s přihlédnutím k počasí.

Podrobnější informace najdete na stránkách www.zsustadionu.chrudim.cz a www.atletikachrudim.cz. Zveme tímto všechny talentované zájemce o královnu sportu – atletiku.

*Karel Fiedler,
vedoucí trenér sportovních tříd*

Jaro v Domě dětí a mládeže

Blížící se Velikonoce znamenají prodloužený víkend a pro děti jeden den prázdnin navíc. Ve čtvrtek 6. dubna proto chystáme akci Velikonoce v DDM.

Probouzející se přírodu přivítáme Otvíráním studánek na Podhůře 29. dubna od 14 do 17 hodin.

25. dubna budeme součástí akce Den Země v Klášterních zahradách, kde pro vás přichystáme sportovní aktivity.

Těšíme se na vás! Pro aktuality sledujte naše webové stránky nebo sociální sítě.

zaměstnanci DDM Chrudim

ZUŠ Chrudim zahajuje nábor

ZUŠ Chrudim zahajuje nábor a přijímání žáků pro školní rok 2023/2024. Přihlášky se podávají prostřednictvím webových stránek www.zuschrudim.cz/prihlaska.

Přijímáme děti už od 5 let a vybrat si můžete ze hry na libovolný hudební nástroj, sólového nebo sborového zpěvu, tance, divadla, kreslení a malování, keramiky, výtvarné animace, fotografie a loutkoherectví. Ve škole na děti čeká podnětné prostředí, skvělý tým milých a vzdělaných učitelů a spousta mimořádných akcí.

ZUŠka je způsob, jak efektivně trávit volný čas a vybavit mladého člověka do života, rozvíjí se zde nejen umělecké schopnosti, ale také intelekt a pracovní návyky a zažívá se úspěch a spousta zábavy. Těšíme se na vás.

Martin Profous, ředitel ZUŠ Chrudim

Příměstské tábory na Podhůře

Po pěti letech budeme opět pořádat příměstské tábory v Rekreačních lesích Podhůra. Tábory se budou konat v termínech od 10. do 14. 7. a od 17. do 21. 7. 2023. V prvním termínu se můžete těšit na program zaměřený na sport. Ve druhém termínu se budeme věnovat lesní pedagogice. V obou případech nás čeká bohatý program, a to od 8 do 17 hodin. Cena tábora je 3 050 Kč. V ceně je celodenní pitný režim, oběd a odpolední svačinka. Během každého z táborů pojedeme na jeden celodenní výlet.

Více informací naleznete na letáčích a na www.lesychrudim.cz. Přihlášky zasílejte, prosím, na e-mailovou adresu: svadlenka.ondrej@lesychrudim.cz.

*Ondřej Švadlenka,
Městské lesy Chrudim*

Městská policie Chrudim v roce 2022

Stalo se již zvykem, že na počátku roku přicházíme s krátkým shrnutím toho, čemu se Městská policie Chrudim věnovala v roce předchozím. Jinak tomu není ani letos. V článku se věnujeme personální oblasti, věcné a místní působnosti městské policie a také meziročnímu srovnání ve vybraných ukazatelích.

Personální oblast

Na počátku roku 2022 působilo u městské policie celkem 27 zaměstnanců. Dvacet strážníků, pět operátorů kamerového systému a dvě administrativní pracovnice. Na pozicích operátorů a administrativních pracovníků se jedná o dlouhodobě shodný stav s lety předchozími, určité změny pravidelně nastávají v počtu strážníků. V průběhu loňského roku jsme do svých řad přivítali jednoho nového kolegu, čímž se blížíme k naplnění stavu na požadovaný počet dvaadvaceti strážníků.

Místní působnost

V této oblasti již řadu let nedochází k žádným změnám. Chrudimské strážníky tak můžete potkávat nejen na území našeho města, ale také ve třech okolních obcích, a to na základě uzavřených veřejnoprávních smluv. Jedná se o Slatiňany, Sobětuchy a Úhřetice.

Činnost Městské policie Chrudim

V roce 2022 vyjžděli strážníci Městské policie Chrudim k celkem 2 962 oznámením. Je to o 334 výjezdů více než v roce předchozím a o 294 více oproti roku 2020.

V rámci plnění úkolů při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku řešili strážníci v loňském roce 2 058 přestupků. Z tohoto počtu bylo 1 475 přestupků řešeno domluvou či pokutou uloženou v příkazním řízení na místě, zbylých 583 bylo oznámeno příslušným správním orgánům.

Pokud se zaměříme na strukturu nejčastěji řešených přestupků, nedochází zde oproti minulým letům k žádným výrazným změnám. Převážnou část tvoří přestupky v oblasti dopravy, na druhém místě jde o přestupky v podobě porušení vyhlášky města, na třetí pozici jsou to přestupky proti majetku a na čtvrtém a pátém místě přestupky proti občanskému soužití a proti veřejnému pořádku.

V rámci plnění úkolů strážníci dále uskutečnili:

- Počet osob převeznených na protialkoholní záchytnou stanicí: 37
- Počet zjištěných případů podezření ze spáchání trestného činu – předáno Policii ČR: 15
- Počet odchycených zvířat: 119
- Počet použití TPZOV (technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla – tzv. botička): 15
- Počet případů, kdy byli strážníci nuceni použít donucovací prostředky: 10
- Počet rozhodnutí o odtahování vozidla: 7
- Počet výjezdů na žádost policie ČR: 94

Velmi důležitou činností, spadající do preventivních aktivit, jsou přednášky v mateřských a základních školách. Po období, kdy byl počet přednášek ve velké míře omezen různými protiepidemickými opatřeními, mohla být přednášková činnost realizována v plném

rozsahu. Určený strážník tak uskutečnil v roce 2022 celkem 119 přednáškových hodin, což je téměř dvakrát více, než v roce předchozím. Další aktivitou, které se strážníci při výkonu služby věnují, jsou výjezdy v rámci projektu Signál v tísní. Jedná se o službu, při které je poskytována pomoc osobám, které se mohou z důvodu zhoršeného zdravotního stavu ocitnout v ohrožení života a zdraví. V loňském roce evidujeme celkem 23 výjezdů, z toho ve třech případech byli strážníci nuceni zraněným osobám přivolat lékařskou pomoc.

Téma, které chrudimské občany bezesporu zajímá, je také řešení problematiky vraků. Strážníci na základě vlastního zjištění, případně na podnět občanů, vozidla, jež vykazují znaky zákonné definice vraku, dokumentují a předávají je k řešení příslušnému pracovníkovi městského úřadu. Za minulý rok bylo zadokumentováno celkem 30 takovýchto vozidel. Naprostá většina z nich již byla z ulic odstraněna.

Vše, co by vás mohlo o Městské policii Chrudim zajímat, naleznete na webových stránkách www.mpchrudim.cz, kam jsou mimo jiné pravidelně vkládány příspěvky o konkrétních případech, kterými se naši strážníci zabývali.

Lukáš Dvořák, vrchní strážník

Jarní nešvar – vypalování trávy

Tak se nám pomalu blíží jaro a s ním práce na zahrádkách, v sadech, na loukách a polích, s čímž souvisí úklid loňské trávy. Jako každý rok mnozí z lenosti nebo neznalosti vezmou do ruky zápalky, popř. na pomoc přiberou ještě nějakou hořlavinu, a starou trávu budou vypalovat. Oheň starou trávu pohodlně likviduje, pokud se ovšem nevymkne kontrole. K tomu stačí opravdu málo: trocha větru a oheň se začne šířit nekontrolovaně na okolní porosty, popř. stavby. Při jeho hašení každoročně úplně zbytečně dochází ke škodám na majetku, k popáleninám a v horším případě úmrtím. Proto si myslím, že je rozhodně lepší vzít do ruky hrábě a „stařinu“ vyhrabat, přičemž si alespoň po zimě protáhneme tělo před dalšími jarními pracemi.

Na závěr bych si dovilil připomenout něco, na co by člověk neměl zapomenout. Na vypalování trávy pamatuje zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 17 odst. 3, písm. f) uvedeného zákona nesmí fyzická osoba provádět vypalování porostů, jinak se dopustí přestupku dle § 78 odst. 1, písm. s) a za tento přestupek jí může příslušný orgán hasičského záchranného sboru uložit pokutu až do výše 25 000 Kč. Podle § 5 odst. 2 uvedeného zákona nesmí vypalovat porosty ani právnické a podnikající fyzické osoby. V případě, že při vypalování dojde k trestnému činu obecného ohrožení, může dojít i na trest odnětí svobody. Samozřejmě v případě, že způsobíte škodu, se tato musí uhradit. Jinak se pachatel dopustí přestupku § 76 odst. 2 písm. m) zákona o požární ochraně. Vyhláška města číslo 5/2020 o nakládání s odpady v čl. 4 říká, jak se má nakládat s bioodpadem.

Domnívám se však, že dříve, než nastoupí zákony, měl by zvítězit zdravý rozum. Zničené přírodní prostředí, ohrožené hodnoty, zdraví a lidské životy jsou příliš velkou daní lidské pohodlnosti.

Marek Kozák, vedoucí oddělení krizového řízení

Zprávy z rady města

Přinášíme výběr z jednání Rady města Chrudim. Všechna usnesení z jednání rady i zastupitelstva města jsou zveřejněna na www.chrudim.eu.

Rada města Chrudim na svém jednání dne 6. 3. schválila podání žádosti o příspěvek z Modernizačního fondu Ministerstva životního prostředí ČR na akci *Fotovoltaické výroby Chrudim – II. etapa*. Akce zahrnuje instalaci fotovoltaických elektráren na objektech ZŠ U Stadionu, ZŠ Dr. Václava Peška, ZŠ Dr. Jana Malíka a ZŠ Sladkovského. Realizace je plánována na roky 2024 a 2025. Náklady jsou odhadovány na 8,16 mil. Kč, max. výše získaného příspěvku by činila 3,28 mil. Kč (spoluúčasť města Chrudim je předpokládána ve výši 4,88 mil. Kč).

Rada města Chrudim na tomtéž jednání schválila zahájení a zadání nadlimitní veřejné zakázky na *Rozšíření protipovodňového varovného a informačního systému města Chrudim*. Předmětem je dodávka a rozšíření komplexního varovného systému (bezdrátové hlásiče, ozvučení interiéru, instalace nouzových tlačítek, podružní pracoviště, JSVV moduly). Předpokládaná hodnota zakázky činí 2 024 589 Kč bez DPH. Na realizaci obdrží město Chrudim dotaci z Operačního programu Životní prostředí ve výši 70 % způsobilých výdajů.

Rada města také schválila vyhodnocení veřejné zakázky malého rozsahu *Oprava povrchu části chodníku ulice Novoměstská, Chrudim*. Nejvhodnější nabídku podala společnost HOLD s.r.o., Slatiňany, s nabídkovou cenou 1 061 899 s DPH.

Rada města Chrudim schválila výběr nejvhodnějšího uchazeče o veřejnou zakázku malého rozsahu *Výstavba chodníku podél sil. III/3589 Chrudim – Vlčnov*. Vítěznou nabídku podala společnost ROCKY STAVBY COMPANY s.r.o., Praha, s nabídkovou cenou 4 057 928,52 Kč vč. DPH.

Rada města Chrudim schválila rovněž nejvhodnější nabídku na veřejnou zakázku malého rozsahu *Výstavba chodníku v ulici Vrchovská a Čáslavská, Markovice*, kterou podala společnost ROCKY STAVBY COMPANY s.r.o., Praha, s nabídkovou cenou 2 089 745,01 Kč vč. DPH.

Rada města rovněž schválila zadání veřejné zakázky na stavební práce akce *Radnice čp. 1/1 – statické zajištění, kanalizace, dvůr*. Předmětem plnění veřejné zakázky malého rozsahu je zajištění podpěrných sloupů pavlače pomocí mikropilot do základů těchto sloupů, výměna a oprava ležaté kanalizace dvora a odtoku do kanalizačního řadu, přeskládání žulové dlažby ve dvoře, statické zajištění objektu příčnými lany provedenými ve 2. NP skrz objekt do dvorní části, podélné ztužení obvodového zdiva lany a sešití trhlin zdiva helikální výztuží a další práce.

Rada města Chrudim také schválila zahájení a zadání veřejné zakázky *Restaurování 3 kusů soch v Široké ulici*. Předmětem veřejné zakázky malého rozsahu je kompletní restaurování soch sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Antonína Paduánského vč. restaurování pískovcového soklu.

red

Technické služby informují

Technické služby Chrudim získaly dotaci z EU na nákup svozového vozidla s alternativním pohonem (elektromobil) z Národního programu Životní prostředí, kde dotace byla 498 406,50 Kč a celkové pořizovací náklady činily 996 813 Kč bez DPH. Elektromobil vyrobený v Dánsku má označení GARIA, jeho nejvyšší rychlost je 55 km/hod. a uveze cca 800 kg. Nástavba je klec, upravená na košový sběr po městě. Pokud se elektromobil osvědčí, Technické služby budou realizovat další nákup s dotační podporou.

Od března Technické služby Chrudim ve spolupráci se sociálním podnikem a Úřadem práce ČR organizují ruční čištění po městě Chrudim. V praxi to znamená, že pracovníci sociálního podniku dotovaní příspěvkem od Úřadu práce na chráněné místo a pracovníci podporovaní Úřadem práce v projektu *Podpora dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání* budou přiřazeni k jednotlivým lokalitám ve městě, kde budou provádět ruční sběr odpadků. Cílem je umožnit začlenění zdravotně hendikepovaných a dlouhodobých uchazečů o zaměstnání u Úřadu práce ČR do pracovního procesu s pozitivním efektem pro čistější město. Technické služby Chrudim v celém procesu zajišťují dozor, kontrolu a koordinaci.

Od dubna dochází ke změně frekvence svozu bioodpadu na týdně. Svoz komunálního odpadu a plastů o Velikonocích proběhne bez omezení. Sběrný dvůr bude v termínu od 7. 4. do 10. 4. uzavřen.

Elektrikáři Technických služeb denně řeší závady na síti veřejného osvětlení. V poslední době je opravovali na Resselově náměstí a v ulicích Svatopluka Čecha, Na Rozhledně, Koželuzské a Vaňkově. Zapínání a vypínání veřejného osvětlení zajišťuje centrálně dispečink ČEZ HK pro celý Pardubický kraj.

Úsek veřejné zeleně provedl prořez stromů v Sečské ulici, dále úpravy pozemků na Žižkově náměstí, ve vnitrobloku Svěchyňovy ulice, v ul. U Valchy a podél cyklostezek.

Závěrem bych chtěl požádat řidiče, aby respektovali dopravní značení a nepřekáželi v strojním blokovém čištění, které bude probíhat v dubnu. Rozpis najdete na webu Technických služeb Chrudim na adrese www.tschrudim.cz.

Martin Netolický, ředitel

Tip na výlet

Veźmte děti a vyrazte do bývalého lomu poblíž Stolan u Chrudimi. Projděte se po chodníku z děrovaných roštů, sáhněte si na žraločí zub i amonita, nebo si zahrajte na paleontologa při objevování kostry dinosaura. Ti odvážní si pak mohou vyzkoušet i první železnohorskou miniferratu. Nudit se rozhodně nebudete!

Jakub Ženka, Národní geopark Železné hory

Setkání se starostou

Každou první středu v měsíci v poledne oznámí zvuk sirén, že máte možnost potkat se a diskutovat od 18 hodin v Galerii v Muzeu se starostou. Během setkání společně hledáme řešení problémů, které s sebou přináší život. Dozvíte se zde, co vedení radnice chystá, aby se v Chrudimi dobře žilo. Ve středu 5. 4. se na setkání s vámi těší František Pilný.

Richard Herbst

Bohoslužby o velikonočních svátcích v evangelickém sboru na Pardubické ulici

Milí čtenáři, s blížícími se velikonočními svátky vás chceme pozvat k bohoslužbám, které budeme v našem sboru o Velikonocích slavít. Přejeme vám požehnané jarní a velikonoční obnovování života a nadechnutí naděje, kterou máme díky Kristovu vzkříšení.

- 2. dubna** – Květná neděle, bohoslužby v 9.30
- 6. dubna** – Zelený čtvrtek, bohoslužby se čtením pašijového příběhu v 18.00
- 7. dubna** – Velký pátek, bohoslužby se sv. Večeří Páně v 9.30 v Chrudimi
- 9. dubna** – Velikonoční neděle, Slavnost Zmrtvýchvstání Páně se sv. křtem a se sv. Večeří Páně v 9.30; ve Slatiňanech v 11.00

*Anna Lavická, farářka,
Českobratrská církev evangelická Chrudim*

Katolické bohoslužby o Velikonocích

- 6. dubna** – Zelený čtvrtek: památka ustanovení Večeře Páně
18.00 mše svatá s obřadem umývání nohou, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Chrudim
- 7. dubna** – Velký pátek: den smrti Pána Ježíše na kříži
12.00 křížová cesta
kostel Nanebevzetí Panny Marie, Chrudim
15.00 velkopáteční obřady, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Chrudim
- 8. dubna** – Bílá sobota: velikonoční vigilie
20.00 velikonoční vigilie, mše svatá, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Chrudim
Kostel bude otevřen od 10 do 18 hodin k modlitbě u Božího hrobu.
- 9. dubna** – neděle: Boží hod velikonoční
8.30 mše svatá, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Chrudim
10.30 mše svatá, kostel Vejvanovice
18.00 mše svatá, kostel svaté Kateřiny

P. Jan Šlégr

Bohemia Appetit Fest podruhé

Srdečně vás zveme na chrudimský gastrofestival, který se bude konat v sobotu 6. května od 11 do 19 hod. v krásném prostředí Klášterních zahrad.

Můžete se těšit na street food speciality, mnoho sladkého, rozmanité nápoje. Součástí festivalu bude MLS Pardubického kraje se svými oceněnými potravinářskými výrobky.

Na programu bude sabrage (sabráž či sabrage je technika otvírání láhve šampaňského šavlí – pozn. red.), tuplák na čas, maxipizza, slepá degustace vín a nebude chybět zábava pro rodiny s dětmi. Těšíme se na setkání, nevařte a přijďte!

Tereza Kropáčková, Školy Bohemia s. r. o.

Den Země 2023

Jaro je tady a s ním i Den Země. Den, kdy bychom se měli zamyslet nad tím, jak se každý z nás chová k přírodě, která nás obklopuje a bez které by byl náš život smutný. Zkuste se každý na chvíli zamyslet, co přírodě dáváte a co si z ní berete.

Přijďte si tento den s námi připomenout **v úterý 25. dubna od 9.30 do 17.30 hodin** do Klášterních zahrad. Program celého dne připravuje Zdravé město Chrudim společně s mnoha spolupracujícími organizacemi.

Téma letošního ročníku zní: „Naslouchejme přírodě a vnímejme ji!“

Předběžný pódiový program:

9.30 hod. zahájení Dne Země

9.45 hod. *Vodnické pohádky* v podání loutkového divadla AHOJ Libora Štumpfa14.00 hod. muzikoterapeutická pohádka Markéty Havlové *Příběhy měsíční duhy* – pohádka, co voní po heřmánku

15.00 hod. hudební vystoupení žáků ZUŠ Chrudim

15.45 hod. kabaretní vystoupení Jana Petráše (Poplety) *Hej přírodo*

16.15 hod. hudební vystoupení kapely Pouta

Vedle pódiových vystoupení nezapomínáme ani na dílny tradičních lidových řemesel. Ve stáncích se představí výrobci místních a regionálních certifikovaných produktů nejen ze Železných hor, kované šperky, včelí produkty, bylinné čaje, trdelník apod.

Program bude po celý den zaměřen jak na české tradice, tak i na aktivity, které se vztahují k tématu ochrany klimatu, předcházení vzniku odpadů, zadržování vody v krajině apod.

Připraveny budou hry, workshopy a dílny např. u stánků Střední školy zemědělské a Vyšší odborné školy Chrudim, Ekocentra Palety, Momo Chrudim, o. p. s., Městských lesů Chrudim, Regionálního muzea v Chrudimi, DDM Chrudim, Zeleného domu Chrudim, Mama klubu Chrudim, Městské knihovny a Informačního střediska EU Evropy Direct Pardubice apod.

Nově jsme pro dětské návštěvníky připravili naučnou stezku s názvem „Přírodě blíže“. Stezka propojí 11 stanovišť, na kterých se budou plnit krátké úkoly týkající se ekologie, ochrany životního prostředí apod. Za splněné otázky pak účastníci získají drobnou odměnu.

Budete moci zajít i do semínkovny, kterou najdete u stanoviště Městské knihovny. Pokud se u vás najdou přebytečné semínky, přijďte si je vyměnit.

Také ale můžete přinést drobné předměty do „mobilního“ Re-use centra, na které narazíte tento den u stánku městského úřadu. Po celý den bude k dispozici i drobné občerstvení.

Součástí osvětové kampaně Dne Země bude také doprovodný program:

Uklidme svět – od 27. 3 do 23. 4. bude probíhat úklid různých lokalit ve městě. Přidat se může každý z vás. Bližší informace u Šárky Trunečkové 737 770 811 nebo na https://1url.cz/@uklidme_svet_2023.

Hledání jara 2023 – od 6. do 9. 4. se můžete individuálně zapojit do celostátní akce příznivců přírody. Detaily najdete na www.emop.cz/hledani-jara.

Jarní rozjímání chrudimským parkem, beseda a promítání **ve středu 12. 4.** Pojďte na vycházku Městským parkem. Sraz je v 9.30 hod. před budovou DS Pohoda a Jitřenka, Městský park 828. Součástí akce je promítání filmů o přírodě v DS Pohoda. Akci pořádá spolek Zelený dům Chrudim, z. s.

Ve čtvrtek 13. dubna v 18 hodin máte možnost zajít do Mama klubu Chrudim na cestovatelskou přednášku Soni Janovské na téma *Galapágy – unikátní příroda na dosah*. Vstupné je dobrovolné.

Ve čtvrtek 20. dubna v 18 hodin v Mama klubu startuje projekce nového dokumentárního filmu *Skrytá krása Železných hor*. Je to film o kráse Železných hor, kterou je nutné hledat, ale o to více si ji pak ceníme. Ve filmu uvidíte nejkrásnější místa, rostliny i zajímavé živočichy, které lze v Železných horách najít. Vstup zdarma.

Na sobotu 22. dubna od 9 hodin je připravena v prostorách jídelny Střední školy zemědělské a VOŠ Chrudim přednáška *Příroda na zahradě i ve městě a praktické rady, jak zvýšit její druhovou pestrost a rozmanitost*. Pořádá ji Zelený dům Chrudim ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem Chrudim.

Otvírání studánek – sobota 29. dubna bude patřit očistě naší studánky, kterou najdete v Rekreačních lesích Na Podhůře. Pokud se chcete zapojit do úklidu studánky a jejího okolí, přijďte v čase od 14 do 16 hodin. U rozhledny Bára bude právě v tento den zahájena sezóna 2023. Pro příchozí bude připravena stezka s úkoly. Připojit se také můžete k výšlapu, který připravuje KČT. Jeho cílem bude rozhledna Bára. Můžete tak tento den udělat něco pro sebe i pro okolní přírodu. Akci pořádají Městské lesy Chrudim společně s DDM Chrudim a Klubem českých turistů Chrudim. Těšíme se na vás.

Podrobný program bude upřesněn na facebookovém profilu a webových stránkách města Chrudim v sekci Zdravé město a místní Agenda 21.

Šárka Trunečková, Zdravé město Chrudim

Vejšlapy KČT v dubnu**sobota 1. dubna**

Lávka Mistra Leonarda u Bohdanče, 10 km

Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD, odjezd v 8.41 hod.

Vedoucí: manželé Třasákoví

středa 5. dubna

Lukavice – Slatiňany, 8 km

Sraz v 9.55 hod. na autobusovém nádraží, odjezd v 10.08 hod.

Vedoucí: J. Tesař

sobota 8. dubna

Výsonín – Chrudim, 10 km

Sraz v 8.10 hod. na autobusovém nádraží, odjezd v 8.33 hod.

Vedoucí: H. Pilařová

středa 12. dubna

Ždírec – Trhová Kamenice, 14 km

Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD, odjezd v 8.18 hod.

Vedoucí: Z. Klimeš

sobota 15. dubna

Rabštejská Lhota – Slatiňany, 8 km

Sraz v 8.20 hod. na autobusovém nádraží, odjezd v 8.35 hod.

Vedoucí: O. Čermáková

středa 19. dubna

Heřmanův Městec – Morašice, 10 km

Sraz v 8.30 hod. na autobusovém nádraží, odjezd v 8.42 hod.

Vedoucí: V. Pecková

čtvrtek 20. dubna

Posezení v restauraci Alfa

od 17.00 hod.

sobota 22. dubna

Sobiňov – Ždírec nad Doubravou, 10 km

Sraz v 7.55 hod. na nádraží ČD, odjezd v 8.12 hod.

Vedoucí: J. Brožek

středa 26. dubna

Rabštejn – Čejkovice – Chrudim, 10 km

Sraz v 9.25 hod. na autobusovém nádraží, odjezd 9.38 hod.

Vedoucí: E. Černotová a V. Kubínová

sobota 29. dubna

Chrudimské lesy – Otvírání studánek, 8 km

Sraz ve 12.20 hod. na autobusovém nádraží, odjezd ve 12.35 hod.

Vedoucí: O. Čermáková

Chrudimská „nej“ (37)

Nejvýznamnější chrudimská barokní památka – sloup Proměnění Páně

Chrudim si v období první třetiny 18. století vydobyla pozici nejvýznamnějšího uměleckého centra východních Čech. Počátek rozmachu zdejších sochařských dílen souvisí s budováním monumentálního sousoší Proměnění Páně, vystavěného v letech 1724–1732 před hlavním kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Určené místo bylo ve zdejší tradici spjaté s údajným pozdně středověkým dvojítm autodafé v roce 1421, kdy zde byli nejprve upáleni husitští bojovníci a následně odvetou také dominikánští řeholníci.

Prvotní návrh sousoší, vytvořený dle chrudimským magistrátem předepsaného konceptu Giovannim Battistou Bullou, krystalizoval zřejmě již v průběhu roku 1714. V listopadu zmíněného roku byla totiž mezi kamenosochařem a městskou radou uzavřena smlouva s jasně formulovanými podmínkami obsahujícími i detailní popis architektonické a dekorativně-plastické stránky sloupu. Sloup měl mít podobu pyramidy, tj. jehlancového pylonu, a výpravný děj přidržující se biblického podání. O necelý rok později se městská rada rozhodla, že zamýšlený jehlancový pylon nahradí

forma obláčkové spirály a smluvní dodatek stanovil, že italský tvůrce dostane za více práce přidáno ještě 150 zlatých. Návrh modelu sloupu zhotovený v roce 1716 truhlářem Martinem Pešlem, zřejmě na přání magistrátu, následoval další plastický návrh vyhotovený chrudimským stavitelem Jiřím Quadronim. Město v rozhodnutí výběru definitivní podoby sloupu vsadilo nakonec na arbitra, jímž byl proslulý architekt Jan Santini Aichel. Když mu byly v Praze v březnu roku 1718 oba modely představeny, nešetřil ráznou kritikou včetně formulace, že jejich řešení jsou proti pravidlům architektury, a sám nabídl zhotovení vlastního hliněného modelu. Mezitím byl v roce 1719 položen základní kámen sloupu. K rozřešení zpracování architektonické stránky došlo konečně v září 1720, kdy se městská rada rozhodla nad Quadroniho modelem a Santiniho plánem. Přestože dosud známé archiválie jméno vítěze jednoznačně neidentifikují, bohatě členěný půdorys a tvarosloví použitých architektonických článků směřují spíše k Santinimu. S menší nejistotou je sochařská výbava sloupu připisována na základě formální analýzy posloupně rukám tří sochařů: G. B. Bullovi a jeho dílně (do 1717), Janu Pavlu Čechpauerovi (1717 až září 1726) a Ignáci Rohrbachovi (od 1726).

Ústřední scénou je Proměnění Páně s postavami Ježíše, Boha Otce a s holubicí Ducha svatého, spolu se třemi apoštoly – sv. Petrem, sv. Jakubem Starším a sv. Janem, a dvěma starozákonními svědky – Mojžíšem a Eliášem. Ve výklencích sloupu stojí Panna Maria, sv. Šebestián, sv. Kateřina Alexandrijská a sv. Michael, na ramenech nárožních výběhů sv. Karel Boromejský, sv. Dominik, sv. Vincenc Ferrerský a sv. Jan Nepomucký. Nad nimi jsou po obvodu úpatí skály drobnější skulptury sv. Františka z Assisi, sv. Antonína Paduánského, sv. Judy Tadeáše a sv. Františka Paulánského. Figurativní kompozice využívá uplatnění zákonů optické perspektivy (zmenšující se měřítko světeckých figur v odstupňovaných plánech) a dosahuje působivého efektu. Finanční stránku budování sloupu, dokončeného až v roce 1732, nesli vedle města na svých bedrech příležitostní dobrodinci, zejména z řad okolní šlechty (Millesimové, Kustošové ze Zubřího a z Lipky ad.).

Moderní doba se výrazněji do podoby sousoší promítla pouze v letech 1842–1843, kdy byly ke sloupu přisazeny tři vodní kašnové nádrže, čímž byla do jisté míry narušena nápaditost půdorysného obrazce původního záměru.

Barokní sloup Proměnění Páně představuje celek prvotřídní výtvarné kvality, dokládající svrchované postavení města v novověkých uměleckých dějinách východočeského regionu.

Pavel Panoch (heslo z publikace Chrudim. Vlastivědná encyklopedie, 2018)

Nejvýznamnější barokní památka Chrudimě: sloup Proměnění Páně

Chrudim včera a dnes

Tato pohlednice zachycuje pohled na Chrudim přibližně z míst dnešní ulice U Vápenky, kde bývala, jak název napovídá, od 90. let 19. století vápenka. Na horizontu zcela vlevo je vidět střecha s věžičkou muzejní budovy, komín patří k obuvnické továrně firmy Popper, uprostřed jsou věže kostela Nanebevzetí Panny Marie, vpravo kostel sv. Kateřiny a za ním v pozadí budova obchodní akademie. Podél nádraží je původní lipová alej, která částečně zakrývá domy v současné ulici Československé armády. Zcela vpravo v popředí je patrná kolej, která sloužila k převozu materiálu mezi vápenkou a nádražím.

Pohlednici vydal chrudimský nakladatel Josef Kohoutek, do mu-

zejních sbírek se dostala převodem z Městského muzea v Chrasti v roce 1988. V chrudimské sbírce jsou další dvě pohlednice s podobným, ale pozdějším záběrem od vápenky, pořízeným v zimním období. Ty vydal v roce 1910 Karel Kohoutek v barevné i černobílé variantě.

Pohlednice byla adresována panu Jindřichu Sobotkovi, obchodníkovi v Chrasti. Sdělení je datováno 25. září 1906. Paní Antonie Nedvědová děkovala za zásilku a chválila suchary, které byly opravdu výtečné.

Veronika Lánská, Regionální muzeum Chrudim

Na minutu s...

Jako kometa

Začátkem tohoto roku jsme mohli po dlouhé době pozorovat pouhým okem jednu kometu (kometa C/2022 E3 ZTF), která se v naší blízkosti objevila přibližně po nějakých 50 000 letech. Zazářila a začala se vzdalovat od Slunce, aby se k nám přiblížila opět za dalších 50 000 let. Jelikož je astronomie mým koníčkem, přemýšlel jsem nad pomíjivostí těchto krásných nebeských jevů, nad tím, zda nejsou podobné svátkům, které slavíme; proletí okolo nás jako kometa, zazáří a rychle zmizí.

Máme tu opět Velikonoce, jaro a my hledíme vpřed k nové naději, kterou nám zvěstuje probouzející se příroda. Je to však vždy dobře? Až příliš snadno zapomínáme, až příliš snadno si zvykáme na složitější svět, ve kterém žijeme, na válku, na nejistoty, i covid je již téměř zapomenutá minulost. Všechny tyto problémy však s námi stále jsou a zůstávají. Bolest ze ztráty domova je pro uprchlíky trvalé poznamenání, stejně jako těžká nemoc pro jiného. Pokud se to ovšem netýká nás osobně, jako by naše empatie a naše pochopení pro druhé měly své hranice. Jestliže však naše vnímání zůstane zaměřené jen na tu jakousi „vnější pěnu“ událostí, která proletí naším životem, rychle vyprchá a ztratí se,

unikne nám v běhu dní nejen krásná kometa, ale i to podstatné. Co to je?

Právě Velikonoce nám připomínají, že za vším tím naším slavením, ve všech těch událostech je nějaké hlubší poselství. Konkrétně za poselstvím Velikonoc je Boží hlas a Boží oslovení – že naše srdce se nemá a nemusí třást, že jsme pevně v Božích rukou, že i když se hrouť tento svět nebo naše představy o něm, my sami se hroutit nemusíme. Pro každého a v každém čase platí: do vši naší nejistoty a otázek chce přijít někdo, kdo může proměnit náš smutek v radost, náš neklid v pokoj – nejen na chvíli jako záblesk, který pomine, ale napořád.

Martin Grohman, kazatel Církve bratrské

FESTIVAL UVĚDOMĚNÍ

IMPULS
Rádió

VYSTUPUJÍCÍ:

ERICH VON DÄNIKEN /Switzerland
JAROSLAV DUŠEK / **JAN VOJÁČEK**
RADKIN HONZÁK / **PETR CASANOVA**
DAVID FREJ / **PETR HAVLÍČEK**

KDY A KDE:

Sobota 20.5.2023 Svojsice u Pardubic

www.festivaluvedomeni.cz VSTUPENKY V SÍTI TICKETSTREAM

CLEVER NÁJEM

PRONAJÍMEJTE SVŮJ BYT NÁM

PLATÍME VŽDY A VČAS
Za platbu nájmu ručíme vlastními prostředky do výše 100%

+420 770 185 185
info@clevernajem.cz www.clevernajem.cz

VINNÝ KOST

Vinný košť & festival chuti

13. 5. 2023

CHRUDIM

Resselovo náměstí 11.00-22.00

www.vinnykost.cz

VELKÁ HUDEBNÍ SHOW V CHRUDIMI

THORSTEN BÜTTNER & MONIKA SOMMEROVÁ

moderuje   **Jolana Voldánová**
zpívá **Jan Vytásek**
a dětský sbor **Fiori Cantanti**

tančí **Taneční klub Besta** klavír **Radim Linhart**
saxofon **Ruda Musil** harmonika **Josef Pospíšil**

MUZEUM 20. DUBNA 2023 OD 19 HOD
PRODEJ VSTUPENEK V DIVADLE A INFOCENTRU

Pardubice
Český rozhlas

Soutěž
HLAVNÍ CENA

Zahradní traktorek
VARI RL 102H

VYHRAJTE TRAKTŮREK za 100 000 Kč

Velká jarní soutěž
Českého rozhlasu Pardubice

Po celý duben každý všední den
v čase 9.45–10.00 hodin

Chrudim 104.7 FM | R-PCE | www.vyhrajtetraktorek.cz | www.vari.cz

Chrudimský zpravodaj

č. 4/2023. Vychází 1. dubna 2023
Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydává město Chrudim,
Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim I,
IČO 270 211, DIČ CZ 00270211.
Redakce: Sylva Drašnarová, Aleš Prokopec.
Telefon redakce: 469 657 147,
e-mail: zpravodaj@chrudim-city.cz.

Redakční rada: Sylva Drašnarová, Richard Herbst, František Chmelík, Pavel Kobetič, Aleš Nunvář, František Pilný, Aleš Prokopec, Jana Stehlíková.
Jazyková úprava: Bohumila Novotná. Autor příspěvku odpovídá za věcnou a jazykovou správnost. Redakce neručí za obsah příspěvků externích dopisovatelů.

Náklad 11 000 výtisků.
Grafický návrh Markéta Steinert.
Předtisková příprava a tisk: Samab Press Group a. s.

Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod značkou MK ČR E 11846.
Vychází 1x měsíčně. Distribuce zdarma do všech domácností na území města Chrudimě.
Přetisk povolen pouze se svolením vydavatele.
Uzávěrka čísla 15. března 2023.